

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ, 03035, тел. (044)251-62-62, факс (044)520-03-25
E-mail: slg@amcu.gov.ua Web: [http:// www.amcu.gov.ua](http://www.amcu.gov.ua) Код ЄДРПОУ 00032767

28.09.2020 № 300-29/01-13175 На № _____ від _____

Комітет Верховної Ради України з
питань антикорупційної політики

*Щодо надання пропозицій
до проєкту Закону*

Відповідно до частини третьої статті 20¹ Закону України «Про Антимонопольний комітет України» Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) розглянув проєкт Закону України «Про засади державної антикорупційної політики на 2020-2024 роки» (реєстраційний № 4135 від 21.09.2020) (далі – законопроект) унесеного Кабінетом Міністрів України на розгляд Верховної Ради України, який розглядатиметься на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики 29.09.2020 та повідомляється про наступне.

Листами Комітету від 10.07.2020 за № 300-29/02-9725 та від 07.09.2020 № 300-29/04-12188 до НАЗК, як головного розробника зазначеного законопроекту направлялися зауваження та пропозиції Комітету до проєкту Антикорупційної стратегії на 2020-2024 роки, опублікованої 23.06.2020 на офіційному веб-сайті НАЗК для громадського обговорення, та до проєкту Закону України «Про засади державної антикорупційної політики на 2020-2024 роки», надісланого 04.09.2020 до Комітету на погодження відповідно до Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950, та які не були враховані у законопроекті, а саме у розділі III проєкту Антикорупційної стратегії на 2020-2024 роки, яку пропонується затвердити законопроектом.

Враховуючи вимоги статті 20-1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» відповідно до яких Антимонопольний комітет України в разі необхідності подає до комітетів Верховної Ради України пропозиції до законопроектів з питань, що належать до його компетенції, надаємо зауваження та пропозиції до підпунктів 3.2.5-3.2.7 пункту 3.2 розділу III проєкту Антикорупційної стратегії на 2020-2024 роки, яку пропонується затвердити законопроектом.

1. Згідно з підпунктом 3.2.5 пункту 3.2 розділу III визначено як проблему: недостатність обсягу інформації щодо діяльності Комітету і наділення його низкою дискреційних повноважень, що ускладнює громадський контроль за його діяльністю та обумовлює високий рівень корупційних ризиків; відсутністю дієвої програми пом'якшення відповідальності учасників картелю, які повідомили про картель та надали докази, очікуваними стратегічними результатами якої буде:

196883

1) здійснення Комітетом своєї діяльності на засадах прозорості, передбачуваності та правової визначеності, рівень корупційних ризиків у його діяльності суттєво знизився завдяки безперешкодному, але регульованому доступу громадськості різних груп до обговорення та прийняття рішень, проектів нормативно-правових актів та інформування про плани діяльності з деталізацією проблематики, шляхів її вирішення та результатів, що не може бути підтриманим з огляду на наступне:

2) на законодавчому рівні закріплено обов'язок Антимонопольного комітету України оприлюднювати на офіційній вебсторінці:

вичерпний перелік справ, які перебувають на розгляді Антимонопольного комітету України, із зазначенням за кожною справою в динаміці інформації про державного уповноваженого, відповідального за її розгляд, суті справи, стадій та строків її розгляду, в тому числі підстав для продовження.

3) усунуто надмірний рівень дискреції у реалізації Антимонопольним комітетом України своїх повноважень, зокрема, щодо:

- визначення строку, протягом якого здійснюється розслідування справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, строку, на який може бути продовжено розслідування таких справ, а також строку проведення перевірки інформації про незаконну державну допомогу;

- порядку взаємодії зі сторонами справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, а також фіксації фактів такої взаємодії;

- порядку визначення та заміни державних уповноважених, відповідальних за розгляд справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції;

- визначення розміру та порядку розрахунку штрафу, який накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції;

4) для стимулювання розкриття картельних змов визначено порядок звільнення або пом'якшення відповідальності учасників картелю, що повідомили Антимонопольний комітет України про нього та надали докази, який включатиме практику країн Європейського союзу.

Запропоновані підпунктом 3.2.5 пункту 3 розділу III проекту Антикорупційної стратегії положення не можуть бути підтриманими Антимонопольним комітетом України та потребують доопрацювання з огляду на наступне.

Основними методами профілактичної роботи щодо запобігання проявам корупційних діянь є відкритість діяльності Комітету під час прийняття рішень у справах та гласність під час розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Зокрема, під час розгляду найбільш актуальних та соціально важливих справ, результати розгляду яких можуть вплинути на права широкого кола громадян, на засідання Комітету запрошуються представники громадських організацій, радіо, телебачення та інших засобів масової інформації.

Відкритість та гласність Антимонопольного комітету України закріплено у статтях 2, 4 та 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», відповідно до яких Антимонопольний комітет України *оприлюднює інформацію та надає інформацію на запити* відповідно до Закону України "Про доступ до публічної інформації"; *одним з основних принципів діяльності Антимонопольного комітету України є гласність; Антимонопольний комітет України та його територіальні відділення взаємодіють із засобами масової інформації та громадськими організаціями у роботі по запобіганню порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, оприлюднюють у засобах масової інформації повідомлення про свою діяльність і прийняті рішення.*

Особлива увага приділяється інформуванню громадськості щодо роботи, проведеної в Комітеті та його територіальних відділеннях, зокрема, висвітлення поточних новин, актуальна інформація про правові засади конкурентної політики та проекти нормативно-правових актів Комітету. У практику взаємодії голів територіальних відділень із засобами масової інформації увійшли періодичні інтерв'ю щодо справ та заяв, які знаходяться на розгляді відділень.

Також з цією метою рішення за результатом розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції підлягають обов'язковій публікації на офіційному сайті Комітету (Закон України «Про захист економічної конкуренції»).

Такі положення Закону були внесені згідно із Законом України 12.11.2015 № 782-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості діяльності Антимонопольного комітету України» на виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами (далі – «Угода»), відповідно до якої Україна взяла на себе зобов'язання щодо публікації рішень органів Антимонопольного комітету України. Зокрема, відповідно до Угоди, Україна імплементувала статтю 30 Регламенту Ради (ЄС) № 1/2003 та Статтю 20 Регламенту Ради (ЄС) № 139/2004, ці статті закріплюють обов'язок Європейської комісії публікувати рішення про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та рішення щодо концентрацій з урахуванням обґрунтованих інтересів суб'єктів господарювання щодо захисту комерційної таємниці.

Отже з метою виконання Угоди, запроваджено процедуру громадського контролю за діяльністю Антимонопольного комітету України та забезпечило правову визначеність та передбачуваність суб'єктів господарювання щодо своєї конкурентної поведінки.

Також варто зауважити про те, що згідно з пунктом 2 частини першої та частиною третьою статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації» розпорядники інформації зобов'язані оприлюднювати: інформацію про механізми чи процедури, за допомогою яких громадськість може представляти свої інтереси або в інший спосіб впливати на реалізацію повноважень розпорядника інформації; плани проведення та порядок денний своїх відкритих засідань; акти індивідуальної дії (крім внутрішньоорганізаційних), прийняті розпорядником, проекти рішень, що підлягають обговоренню. Проекти нормативно-правових актів, рішень органів місцевого самоврядування, розроблені відповідними розпорядниками, оприлюднюються ними не пізніше як за 20 робочих днів до дати їх розгляду з метою прийняття.

Статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено право Антимонопольного комітету України надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, - щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень. Рекомендації надаються у формі листа. Рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані та не передбачено обов'язок публікувати такі рекомендації на офіційному вебсайті.

Пропозиція щодо законодавчого закріплення обов'язковості публікації на офіційному вебсайті інформації про вичерпний перелік справ, які перебувають на розгляді Антимонопольного комітету України, із зазначенням за кожною справою в динаміці інформації про державного уповноваженого, відповідального за її розгляд, суті справи, стадій та строків її розгляду, в тому числі підстав для продовження, а

також порядку визначення та заміни державних уповноважених, відповідальних за розгляд справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не може бути підтриманою як такою, що може мати негативний вплив на розгляд справи вцілому та спричинити упереджений її розгляд чи можуть виникнути інші обставини, що можуть вплинути на прийняття рішення, чинити тиск на позицію державного уповноваженого Комітету.

Статтею 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» визначено повноваження державного уповноваженого та передбачено, що державний уповноважений Антимонопольного комітету України зобов'язаний виконувати вимоги законодавства України, бути об'єктивним та неупередженим під час здійснення своїх повноважень.

Порядок визначення та заміни державних уповноважених, відповідальних за розгляд справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції визначено в частині шостій статті 9 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», відповідно до якого Голова Антимонопольного комітету України:

- очолює Антимонопольний комітет України та спрямовує його діяльність;
- розподіляє обов'язки між першим заступником, заступником Голови та державними уповноваженими Антимонопольного комітету України;

- має право за клопотанням осіб, які беруть участь у справі, поданням органів Антимонопольного комітету України, голови його територіального відділення або з власної ініціативи витребувати будь-які матеріали, в тому числі заяви і справи про надання дозволу на узгоджені дії, концентрацію, про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що перебувають на розгляді органу Антимонопольного комітету України чи голови територіального відділення Антимонопольного комітету України, та передати їх на розгляд іншому органу Антимонопольного комітету України, (до переліку таких органів віднесені державні уповноважені) чи голові територіального відділення Антимонопольного комітету України, за винятком заяв і справ, віднесених до виключної компетенції Антимонопольного комітету України як вищого колегіального органу.

Окремі особливості порядку розгляду заяв, справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, у тому числі про захист від недобросовісної конкуренції органами Антимонопольного комітету України відповідно до Закону України «Про захист економічної конкуренції», Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», Закону України «Про Антимонопольний комітет України» визначені в Правилах розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Комітету від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих в Мін'юсті від 06.05.1994 за № 90/299 (зі змінами).

Щодо встановлення строку проведення перевірки інформації про незаконну державну допомогу, повідомляємо, що Порядком розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженим Розпорядженням Комітету від 12.04.2016 № 8-рп, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06 травня 2016 р. за № 686/28816, встановлені строки розгляду інформації про незаконну державну допомогу, а тому запропоновані проектом Антикорупційної стратегії на 2020-2024 роки положення абзацу другого підпункту 3 підпункту 3.2.5, пункту 3.2 є не доцільними.

Також, розпорядженням Комітету від 15.09.2015 № 16-рр затверджені Рекомендаційні роз'яснення щодо застосування положень частин другої та п'ятої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», частин першої та

другої статті 21 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», якими визначені підходи Комітету, які рекомендується застосовувати його органами про визначенні розмірів штрафу за порушення законодавства про захист економічної конкуренції з метою забезпечення правової визначеності та передбачуваності застосування положень зазначених законів, а тому пропозиція щодо визначення розміру та порядку розрахунку штрафу, який накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції не є доцільною (абзац п'ятий підпункту 3 підпункту 3.2.5 пункту 3 розділу III проекту Антикорупційної стратегії) та потребує виключення.

Щодо визначення порядку звільнення або пом'якшення відповідальності учасників картелю, що повідомили Комітет про нього, для стимулювання розкриття картельних змов, зазначаємо, що Розпорядженням Комітету від 25.06.2012 № 399-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07.09.2012 за № 1553/21865, затверджено Порядок подання заяв до Антимонопольного комітету України про звільнення від відповідальності за вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (Порядок звільнення від відповідальності), тому зазначену пропозицію також вважаємо недоцільною для визначення Комітетом (підпункт 4 підпункту 3.2.5 пункту 3.2 проекту Антикорупційної стратегії).

Крім того, на сьогодні у Верховній Раді України зареєстровані проекти законів, якими передбачається внесення змін до Законів України «Про Антимонопольний комітет України» та «Про захист економічної конкуренції», а саме:

1) «Про внесення змін до деяких законів України щодо конкуренційно-антимонопольну реформу» (реєстраційний № 2730), розроблений народним депутатом України Буймістер Л. А. та інші;

2) «Про внесення змін до деяких законів України щодо конкуренційно-антимонопольної реформи (реєстраційний № 2730-1), розроблений народним депутатом України Павлюк М. В.;

3) «Про внесення змін до деяких законів України щодо конкуренційно-антимонопольну реформу» (реєстраційний № 2730-2), розроблений народним депутатом України Підласа Р. А.

Комітетом опрацьовано зазначені законопроекти та надано зауваження щодо зазначених законопроектів до Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку та до Кабінету Міністрів України.

Наразі Комітет разом з народним депутатом України, Буймістер Л. А. та міжнародним проектом Twinning і американськими експертами приводить дані норми у відповідність до зобов'язань України в рамках Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС з метою подання пропозицій до доопрацьованого законопроекту № 2730, яким, зокрема, врегульовується питання звільнення або пом'якшення відповідальності учасників картелю.

Так, зокрема, листом Антимонопольного комітету України від 18.09.2020 № 300-29/01-12721 народному депутату України Л. А. Буймістер були направлені пропозиції до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо конкуренційно - антимонопольну реформу» (реєстраційний № 2730 від 14.01.2020).

У зв'язку з тим, що у Верховній Раді України зареєстровані проекти законів України, якими пропонується здійснити конкуренційно-антимонопольну реформу, вважаємо, що необхідності в розробленні та внесенні на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекту, який би врегульовував питання звільнення або пом'якшення відповідальності учасників картелю немає.

У підпункті 1 підпункту 3.2.6 пункту 3.2 розділу III проекту Антикорупційної стратегії визначено як проблему того, що значна частина надавачів державної допомоги суб'єктам господарювання не подає до Комітету повідомлення про нову державну допомогу, що спричиняє негативний вплив на конкуренцію та може бути наслідком реалізації попередніх корупційних домовленостей, очікуваними стратегічними результатами якої, повинно бути встановлення законодавством юридичної відповідальності для керівників надавачів державної допомоги за недотримання вимог Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» щодо обов'язку подання до Антимонопольного комітету України повідомлень про нову державну допомогу.

У зв'язку з чим, зазначаємо, що надавачі державної допомоги суб'єктам господарювання аналізуючи певні заходи державної підтримки на наявність ознак державної допомоги, беручи на себе власну відповідальність, мають право не подавати повідомлення до Комітету, вважаючи, що такі заходи державної підтримки не є державною допомогою, тому пропозиція встановити юридичну відповідальність керівників надавачів державної допомоги за неподання повідомлень Комітету за про нову державну допомогу є недоцільною.

Крім того зазначаємо, що Законом України «Про Антимонопольний комітет України» до повноважень Антимонопольного комітету України не належить встановлення юридичної відповідальності для керівників надавачів державної допомоги.

Надавачами державної допомоги в розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» є органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю, а також юридичні особи, що діють від їх імені, уповноважені розпоряджатися ресурсами держави чи місцевими ресурсами і ініціюють та/або надають державну допомогу.

З проекту Антикорупційної стратегії також не є зрозумілим, яку саме юридичну відповідальність керівників надавача державної допомоги пропонується встановити.

Враховуючи викладене, Антимонопольний комітет України повідомляє про непідтримання зазначених положень законопроекту та повідомляє про необхідність доопрацювання проекту Закону України «Про засади державної антикорупційної політики на 2020-2024 роки» з урахуванням висловлених зауважень та пропозицій.

Комітетом з урахуванням наданих зауважень та пропозицій до підпунктів 3.2.5. та 3.2.6 пункту 3.2. розділу III проекту Антикорупційної стратегії може бути підтримані пропозиції щодо:

встановлення на законодавчому рівні обов'язку Антимонопольного комітету України оприлюднювати на офіційній вебсторінці вичерпного переліку справ, які перебувають на розгляді в Комітеті;

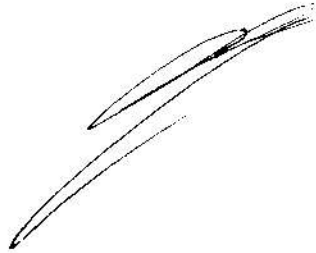
врегулювання саме механізму (внесення змін до існуючої нормативної бази, а не визначення окремого порядку) визначення та заміни державних уповноважених, відповідальних за розгляд справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, враховуючи насамперед їх особисті та професійні якості, досвід, неупередженість, незалежність, законність та обґрунтованість прийнятих ними рішень, виявлення обставин, які можуть свідчити про неналежний розгляд справи та інші фактори.

Також для участі у засіданні Комітету Верховної Ради з питань антикорупційної політики, яке відбудеться 29.09.2020 о 15.30 (м. Київ, Садова, За, кімн. 330) надаємо кандидатури наступних посадових осіб Комітету:

Піщанської О.С. – Голови Антимонопольного комітету України;

Чередніченко Д.П.- заступника Голови Антимонопольного комітету України – державного уповноваженого.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА